

OOSTSTELLINGWERF

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

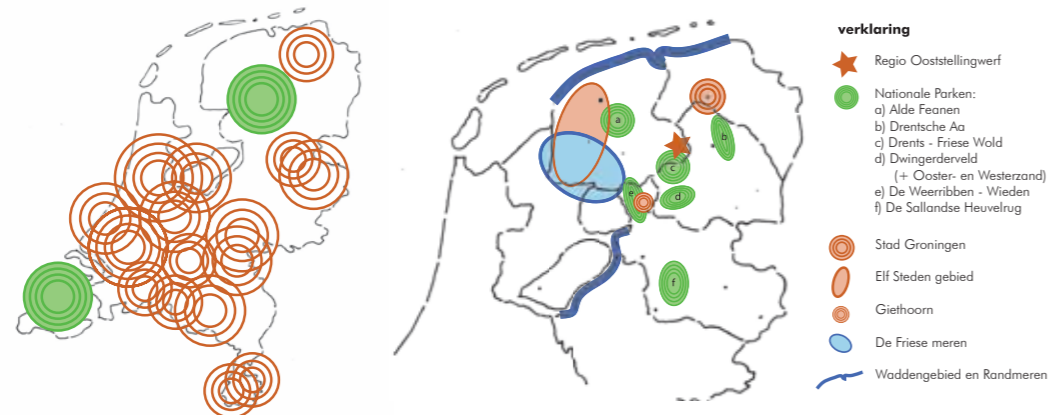
H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

GROETEN UIT APPELSCHA!

TOEKOMST VAN EEN AANGENAME, ACTIEVE EN AVONTUURLIJKE OMGEVING

Nederland is een druk en dichtbevolkt land. De afgelopen decennia is Nederland sterk verstedelijkt waarbij stedelijke gebieden elkaar zelfs overlappen. We spreken tegenwoordig zelfs van stadsregio's. Echter, in het noorden van Nederland heeft deze ontwikkeling minder sterk doorgezet dan in de rest van het land (zie afbeelding). Veel natuurgebieden en cultuurlandschappen zijn hierdoor bewaard gebleven. In het noorden vindt men nog rust en ruimte, iets wat schaars is geworden in Nederland. Rust en ruimte zijn kwaliteiten die zeker niet onderschat mogen worden in de huidige drukke en soms hectische samenleving. De centrale ligging van de gemeente Ooststellingwerf in dit rustige noorden is dan ook een van haar belangrijkste recreatieve kwaliteiten. Daarnaast is er rond de gemeente een groot aanbod van recreatieve trekkers aanwezig zoals de Friese meren, enkele nationale parken (waaronder de Weerribben), gevangenismuseum Veenhuizen en de stad Groningen om er maar een paar te noemen (zie afbeelding). Kernen als Oldeberkoop, Fochteloo, Ravenswoud, maar zeker ook Appelscha zijn zelf al de moeite waard voor een recreatief bezoek, maar hebben daarnaast dus als voordeel dat al deze recreatieve trekkers binnen handbereik liggen. Deze kernen kunnen daarom als uitstekende uitvalsbasis fungeren voor recreatie in het noorden.

Appelscha ligt in het rustige hart van Noord Nederland, te midden van de middelgrote steden Drachten, Assen, Hoogeveen, Meppel, Steenwijk, Wolvega en Heerenveen en op grotere afstand van de grotere steden Groningen, Emmen, Zwolle en Leeuwarden. Het bestaande wegennetwerk zorgt voor een soepele verbinding met deze steden met reistijden die liggen tussen de 30 en de 60 minuten. Appelscha ligt in een open, rustig gebied met volop cultuurhistorie en een variatie aan landschappen, natuurgebieden en nationale parken in de directe omgeving. Dit vormt het recreatieve kapitaal van Appelscha en omgeving. Appelscha heeft mede hierom de kans om zich te ontwikkelen tot de noordelijke poort van het Drents-Friese Wold. Tegelijkertijd zijn er kansen voor Appelscha als schakel tussen het Drents-Friese Wold en het Fochtelooërveen. De recreatieve infrastructuur komt in Appelscha samen op de Boerestreek, de plek waar het dorp Appelscha grenst aan het Drents-Friese Wold. De Boerestreek is al enkele decennia de plek waar schoolreisjes en schoolkampen naar toe gingen. De speeltuin, het dierenparkje, de bossen, de zandduinen en de terrassen hebben veel bezoekers getrokken. Anno 2009 is dit helaas vergane glorie en is de Boerestreek aan een nieuwe toekomst toe. Dit hoofdstuk beschrijft zowel de toekomstige ontwikkeling van Appelscha en omgeving als de nieuwe toekomst van de Boerestreek. Dit hoofdstuk gaat eerst in op vigerend en relevant beleid en beschrijft daarna vijf strategieën die samen het overkoepelende doel van deze recreatievisie verwoorden. Daarna worden deze strategieën ruimtelijk vertaald in zeven zones van ontwikkeling. Dit hoofdstuk gaat verder in op een van de belangrijkste locaties voor de recreatie: de Boerestreek. Tenslotte zet het hoofdstuk uiteen hoe de diverse inloopavonden die in het kader van de structuurvisie zijn gehouden van invloed zijn geweest op deze recreatievisie.

In het noorden vindt men nog rust en ruimte.

Rond de gemeente Ooststellingwerf is er een groot aanbod aan recreatieve trekkers.

Het recreatieve kapitaal in en om Appelscha.

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

RELEVANT BELEID

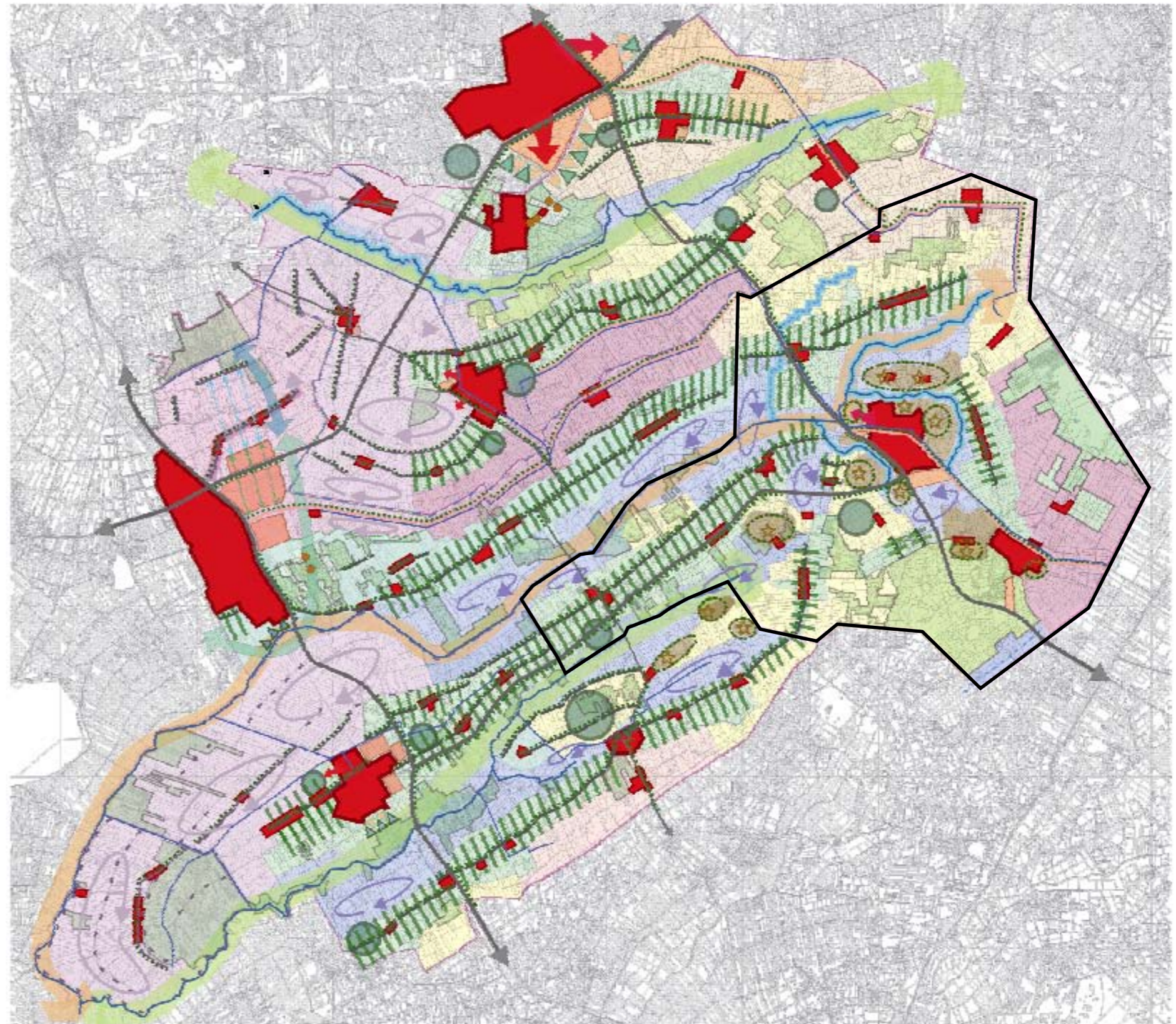
Recreatie rond Appelscha is een thema waarover al eerder beleid is gemaakt en dat nauw verbonden is met het thema landschap, waarover eveneens reeds veel beleidsmatige aandacht is geweest. Hieronder volgt daarom een samenvatting van het meest relevante beleid met betrekking tot landschap en recreatie in en om Appelscha.

LANDSCHAPSBELEIDSPAN ZUIDOOST FRIESLAND 2004-2014

In 2004 is het intergemeentelijke Landschapsbeleidsplan Zuidoost Friesland voor de gemeenten Ooststellingwerf, Opsterland, Heerenveen en Weststellingwerf vastgesteld. Het plan geeft handvatten voor de ontwikkeling van het landschap. Deze Structuurvisie voor de gemeente Ooststellingwerf sluit aan bij het beleid van het landschapsbeleidsplan en borduurt daar op voort. Het landschapsbeleidsplan zet uiteen welke landschapstypen in het gebied voorkomen, welke ontwikkelingen er spelen met betrekking tot het landschap en geeft advies over verdere aanpak.

Ooststellingwerf wordt gekenmerkt door een grote mate aan verscheidenheid van overwegend redelijk goed herkenbare landschapstypen. In samenhang met diverse grootschalige natuurgebieden als het Drents-Friese Wold, het Fochteloërveen en de beekdalen, vormt het een landschappelijk waardevol gebied dat duurzaam in stand moet worden gehouden. Landschapsversterking zal vooral plaatsvinden daar waar landschappelijke structuren zwak zijn en daar waar toekomstige recreatieve ontwikkelingen en stedelijke uitbreidingen er aanleiding voor vormen. In het Landschapsbeleidsplan wordt het gebied Appelscha en omgeving verdeeld in vijf landschappen; de woudontginningen van Elsloo en Fochteloo, de heide- en broekontginningen van het Drents-Friese Wold, Kannedemeer en De Schaopedobbe, de essencomplexen van Appelscha, de hoogveenontginningen van Ravenswoud en het Fochteloërveen en de beekdalen van het Kleindiep, het Grootdiep en de Oude Willem.

De kenmerkende houtsingels in de woudontginningen bij Elsloo en Fochteloo zijn door de schaalvergroting in de landbouw deels verdwenen. Middels het stimuleren van de aanleg van singels en bosstroken haaks op de ontginningsas herleeft het zo kenmerkende kleinschalige karakter van dit gebied. Vooral in relatie tot de beoogde recreatieve ontwikkelingen rond het Drents-Friese Wold vormt de beoogde landschapsversterking een vereiste. De vaak jonge heide- en broekontginningen worden gekenmerkt door grote open gebieden met enige hoogteverschillen. Het behouden van de openheid van deze gebieden is landschappelijk gezien gewenst omdat er zo een duidelijk contrast blijft bestaan met de kleinschalige woudontginningen in het gebied. Om het Nationaal Park te ontlasten wordt de randzone om het Drents-Friese Wold attractiever gemaakt. Door de aanplant van nieuwe bospercelen krijgt het bos een multifunctioneel karakter. Hierbij is het van belang dat de structuur van open ruimtes tussen de bosvlakken behouden blijft. Natuurlijk graslandbeheer kan de natuurwaarden verhogen, zeker als afronding van het bestaande natuurgebied. De essen rond Appelscha zijn landschappelijk waardevol omdat dit een oud cultuur-

Landschapsbeleidsplan Zuidoost Friesland 2004-2014 met gemeentegrenzen gemeente Ooststellingwerf.

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

landschap betreft. Duurzame instandhouding van dit landschapstype heeft hoge prioriteit. Daarvoor zullen het reliëf, de houtwallen en de singels behouden en waar nodig beschermd worden. De aanwezige steilranden moeten zoveel mogelijk begroeid blijven. De oorspronkelijke begrenzing met het beekdal en de kenmerkende kleinschaligheid zullen zichtbaar in het landschap liggen middels de aanleg van perceelsrandbeplantingen langs de esranden. Ravenswoud is een zowel landschappelijk als cultuurhistorisch waardevol element binnen de hoogveenontginningen. De herkenbare ontginningsstructuur, het wijken patroon, het verkavelingspatroon en de laanbeplantingen, dienen duurzaam in stand te worden gehouden. Het landschappelijk contrast dat aanwezig is tussen het landbouwgebied, het hoogveenreservaat Fochteloërveen en de randzone en de bossen van Ravenswoud zal duidelijk in het landschap herkenbaar zijn. De beekdalen Grootdiep en Kleindiep zijn slecht herkenbaar in het landschap. Met de aanleg van opgaande beplantingen langs de esranden en plaatselijk ontwikkeling van wilgenstruweel, riet en ruigte kan de herkenbaarheid worden vergroot. Daarnaast is vergroting van de recreatieve toegankelijkheid langs beeklopen Kleindiep en Grootdiep gewenst.

Landinrichtingsplan Fochteloërveen van Dienst Landelijk Gebied

In het Landschapsbeleidsplan komen ook twee landinrichtingsplannen van de Dienst Landelijk Gebied aan bod die van belang zijn voor het gebied Appelscha en omgeving. Ze komen mede voort uit het eerdere ROM beleid voor Zuidoost Friesland, namelijk het gebied van het Fochteloërveen en het gebied tussen Oosterwolde, Elsloo en Appelscha.

Het gebied Fochteloërveen heeft een oppervlakte van 4.500 hectare. In het plan van aanpak ROM van Zuidoost Friesland is voor dit gebied een EHS uitbreiding van ruim 550 hectare opgenomen. Hierin staan de versterking en ontwikkeling van hoogveenkernen, het terugdringen van verdroging en het hydrologisch loskoppelen van het Fochteloërveen centraal. Deze voorstellen zijn door de provincie overgenomen in het Natuurbeleidsplan Fochteloërveen. Voor dit gebied gelden de natuurdoelstellingen 'nagenoeg natuurlijk' (weinig beheer nodig) en 'begeleid natuurlijk' (meer beheer nodig). Dit houdt in dat er op langere termijn wordt gestreefd naar een meer natuurlijk landschap met een verscheidenheid aan bostypen die afgewisseld worden met open water, laag veenmoeras, lokale hoogveenvegetaties, kleine oppervlakten vochtige en droge heide, vochtige graslanden, struweel en ruigte. In het streekplan Fryslân 2006 zijn in het landinrichtingsgebied tevens twee ecologische verbindingzones aangewezen die onderdeel worden van de EHS; een droge verbindingzone langs Appelscha, Ravenswoud en het Blauwe Bos en een natte verbindingzone langs het Fochteloërveen, het Grootdiep en De Tsjonger. Het gebied tussen Oosterwolde, Elsloo en Appelscha heeft een oppervlakte van 3.600 hectare. In het plan van aanpak ROM van Zuidoost Friesland is voor dit gebied een EHS uitbreiding van 350 hectare opgenomen. Er zijn vier gebieden die een rol spelen in de uitwerking van de EHS, de Oude Willem, het Kannedemeer, de Schaopedobbe en de Bult. Verder zijn er ook twee ecologische verbindingzones als uitbreiding van de EHS gepland, een droge verbindingzone langs Boswachterij Appelscha en de bossen van Ravenswoud en een droge verbindingzone langs de Schaopedobbe en De Lende.

RECREATIEVE MARKETINGVISIE APPELSCHA EN DE BOERESTREEK

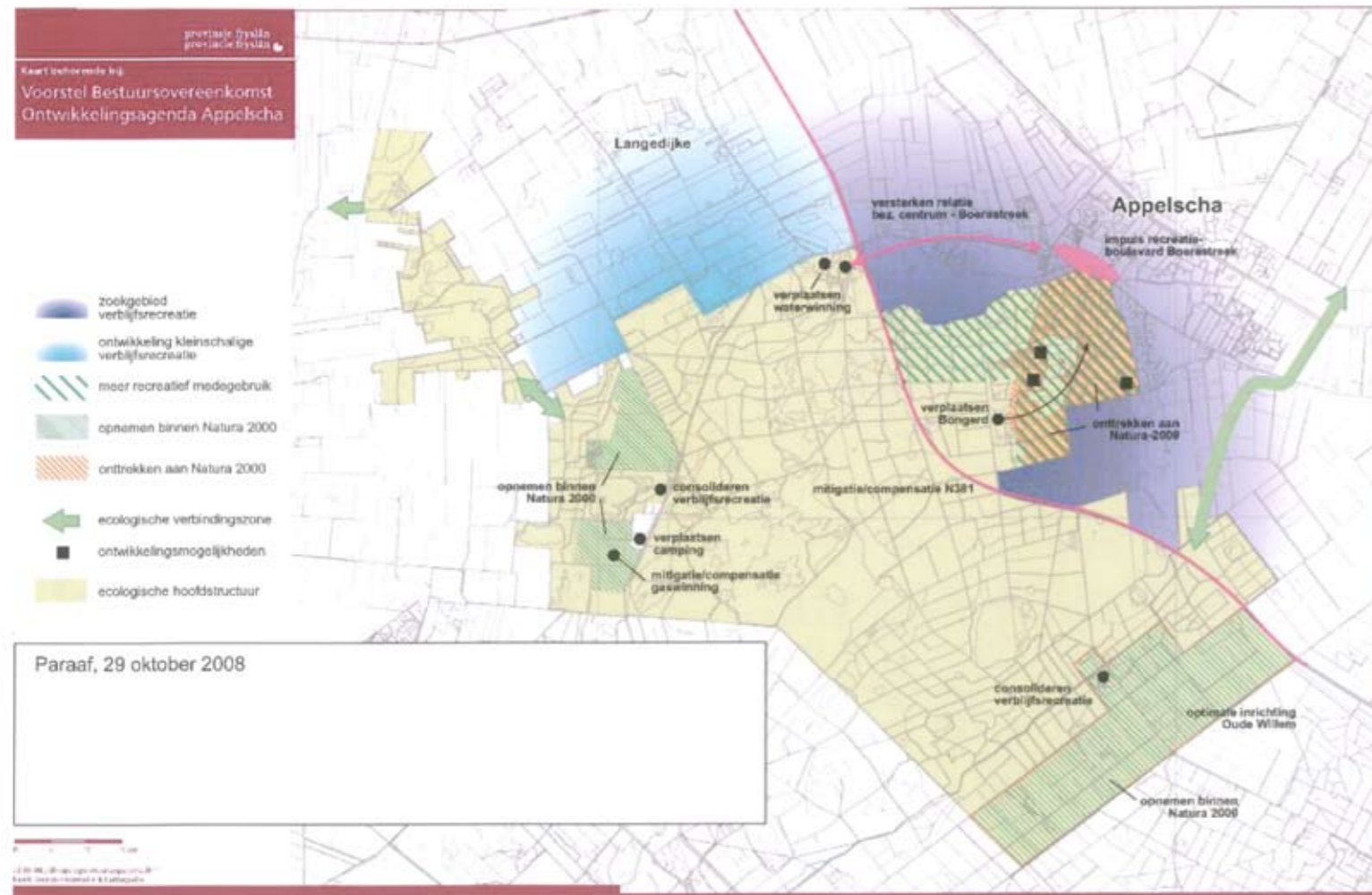
De gemeente Ooststellingwerf worstelt al geruime tijd met de vraag hoe Appelscha weer een toeristische trekpleister kan worden. Na een succesvolle periode is er een aantal jaren weinig aandacht besteed aan de vernieuwing van het toeristische product in Appelscha. Het verplaatsen van attractiepark Duinen Zathe van de recreatieboulevard Boerestreek naar de rand van Appelscha vergrootte het probleem. Ook het ontmantelen van het Miniatuurpark betekende een verarming van het toeristisch product. Het adviesbureau LAGroup heeft in 2005 in opdracht van de gemeente een toeristische marketingvisie opgesteld: de "Recreatieve Marketingvisie Appelscha en de Boerestreek". Samen met lokaal en regionaal betrokken organisaties zijn de sterke punten van Appelscha in drie concrete ontwikkelingslijnen vertaald: Appelscha Actief, Appelscha Avontuurlijk en Appelscha Aangenaam. Deze lijnen zijn mede afgestemd op de doelgroepen waarop Appelscha zich moet richten. De marketingvisie vormt de inhoudelijke en programmatiese basis van de Bestuursvereenkomst Ontwikkelagenda Appelscha en omstreken (zie hierna). Marketingvisie en bestuursvereenkomst vormen op hun beurt samen de basis voor deze recreatievisie.

De marketingvisie geeft aan dat het "vijf voor twaalf is en dat het productaanbod van Appelscha al langer aan vernieuwing toe is". Verder geeft de marketingvisie aan dat de markt veeleisender wordt en dat de concurrentie, zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin, toeneemt. Appelscha zit al lange tijd in een neergaande spiraal. Een drastische omslag is vereist. Zonder een totaalvisie zullen de verschillende toeristische gebieden binnen Appelscha zich verder solitair ontwikkelen en zal er geen of nauwelijks sprake zijn van samenhang of synergie. Bovendien zal het vermarkten van het product Appelscha erg moeilijk worden: geen uniformiteit in aanbod (samenstelling en niveau van voorzieningen) en geen duidelijke doelgroepen. Deze ontwikkeling, zoals dat in de marketingvisie is neergezet, is eigenlijk nog steeds gaande. De marketingvisie heeft er nadrukkelijk toe bijgedragen dat alle betrokkenen bij de recreatie bewust zijn van de noodzaak van een breed gedragen visie en van een gemeenschappelijke uitvoering door zowel de private aanbieders van toeristische voorzieningen als van de betrokken overheden.

De marketingvisie beschrijft drie ontwikkelingslijnen naar een kwaliteitsomslag. Ontwikkelingslijnen zijn thema's waarlangs Appelscha en de Boerestreek moet worden (her)ontwikkeld naar een aantrekkelijke bestemming voor actieve vijftigers en zestigers en gezinnen met jonge kinderen die langer in Appelscha verblijven of slechts voor een dagje uit komen. Deze drie ontwikkelingslijnen passen prima naast elkaar en werken zelfs versterkend. De lijn Appelscha Actief richt zich vooral op de vijftigers en zestigers die op een actieve manier Appelscha, en dan met name het buitengebied, willen verkennen. De lijn Appelscha Avontuurlijk vormt de paraplu voor verschillende voorzieningen en activiteiten die zich richten op kinderen tot ongeveer 12 jaar. Hierbij gaat het om het actief ontdekken van de avontuurlijke kant van Appelscha. De lijn Appelscha Aangenaam richt zich op de mogelijkheden om op adem te komen, om te ontspannen en weer nieuwe energie op te doen door te genieten van eten en drinken op een van de terrassen met uitzicht op het dorpsleven en het bos. Uiteraard is Appelscha Aangenaam er ook voor de gasten die puur voor de ontspanning naar Appelscha komen. Vooralsnog gaat de marketingvisie uit van een nieuwe ordening en inrichting van de Boerestreek en het vullen van de bestaande gaten met een combinatie van kleinschalige dagattracties, galleries, woningen en winkels.

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

Bijlage 1 Gebiedskaart, behorende bij de Bestuursvereinkomst Ontwikkelagenda Appelscha en omgeving d.d. 29 oktober 2008

Bestuursvereinkomst Ontwikkelingsagenda Appelscha en omstreken.

BESTUURSOVEREENKOMST ONTWIKKELAGENDA APPELSCHA EN OMSTREKEN

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de provincie Fryslân, de gemeente Ooststellingwerf, Staatsbosbeheer en het Nationaal Park Drents-Friese Wold hebben in oktober 2008 de Bestuursvereinkomst Ontwikkelagenda Appelscha en omgeving ondertekend. In deze bestuursvereinkomst zijn elf maatregelen voor recreatie en natuur opgenomen. Het doel van het opstellen van de ontwikkelagenda is het geven van nieuwe impulsen aan de recreatie en natuur. De aanleiding hiervoor is enerzijds de impuls die de gemeente Ooststellingwerf aan het toerisme en de recreatie in Appelscha wil geven. Anderzijds zijn er diverse plannen om verstoring, verdroging en verzuring in het Nationaal Park Drents-Friese Wold aan te pakken en om nieuwe natuur te realiseren. Bij zowel recreatie als natuur waren knelpunten aanwezig die deze plannen bemoeilijken. De partijen hebben oplossingen gevonden voor deze knelpunten en een gezamenlijke integrale visie voor het gebied opgesteld. In openbare informatiebijeenkomsten is dit aan de belanghebbenden voorgelegd en heeft het geleid tot een bestuursvereinkomst met een pakket van elf maatregelen die betrekking hebben op Appelscha en omgeving. De recreatieve maatregelen zoals versterking van de Boerestreek, de ontwikkeling van de verblijfsrecreatie en nieuwe ontwikkelingen in het Bosberg gebied zullen een economische impuls geven aan het gebied. Een van de mogelijkheden is het terugplaatsen van een deel van de activiteiten van het bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer van Terwisscha naar de omgeving van de Boerestreek. Natuurontwikkeling vindt plaats door een optimale hydrologische inrichting van de Oude Willem, dat nu nog in gebruik is voor landbouwdoeleinden, het tegen gaan van de verdroging door de verplaatsing van de waterwinning, het verplaatsen van de capaciteiten van de camping Kale Duinen en door het in de begrenzing van het Natura 2000 gebied opnemen van nieuwe EHS gebieden. Verder is beziens of de begrenzing van het Natura 2000 gebied rond de Bosberg aangepast zou kunnen worden. De bestuursvereinkomst biedt Appelscha de ruimte om, in het verlengde van de Recreatieve Marketingvisie, van Appelscha en de Boerestreek de noordelijke Poort van het Nationaal Park Drents-Friese Wold te maken.

De meerwaarde van deze gebiedsgerichte benadering is dat de afstemming in een groter verband heeft geleid tot oplossingen die binnen de afzonderlijke maatregelen niet zouden zijn gevonden. Uitgangspunt bij alle maatregelen uit de bestuursvereinkomst is dat er sprake is van een evenwichtige ontwikkeling van de natuur en de recreatie, passend bij de aard en schaal van Appelscha. Met de ondertekening van de bestuursvereinkomst benadrukken het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de provincie Fryslân, de gemeente Ooststellingwerf, Staatsbosbeheer en het Nationaal Park Drents-Friese Wold dat zij vertrouwen hebben in de gevonden maatregelen en dat zij zich verantwoordelijk voelen voor hun aandeel in de uitvoering. Naar verwachting is het merendeel van deze maatregelen in 2013 uitgevoerd.

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

VIJF STURENDE STRATEGIEËN VOOR APPELSCHA

De Recreatieve Marketingvisie en de Ontwikkelagenda zijn belangrijke bouwstenen voor de toekomstige ontwikkeling van Appelscha. Aanvullend op en in samenhang met deze bouwstenen definieert deze structuurvisie vijf sturende strategieën. De eerste sturende strategie is dat de recreatie in en rondom Appelscha een belangrijke bron is van bestaande en nieuwe werkgelegenheid. De tweede sturende strategie is dat Appelscha het schakelpunt is tussen het Fochteloërveen en het Nationaal Park het Drents-Friese Wold. De derde sturende strategie is dat de omliggende dorpen Ravenswoud, Fochteloo, Oosterwolde en Langedijke en de landschappen tussen deze dorpen betrokken worden bij en mede profiteren van de recreatieve ontwikkelingen in en rondom Appelscha. De vierde sturende strategie is dat nieuwe recreatieve voorzieningen en attracties passen binnen de schaal en maat van de landschappen en de dorpen. De vijfde en laatste strategie is dat de Boerestreek weer onderdeel moet uitmaken van het dorp en dat de Boerestreek moet worden teruggegeven aan de inwoners van Appelscha. De twee bouwstenen Recreatieve Marketingvisie en de Bestuursvereenkomst en de vijf sturende strategieën vormen samen de basis voor de recreatieve visie voor Appelscha en omgeving.

Bezoekerscentrum vorig jaar meest bezochte dagattractie

APPELSCHA – Er kwamen in 2007 meer toeristen naar Friesland, die hier korter verbleven, maar wel per dag meer besteedden. Dat blijkt uit het rapport Toerisme in Cijfers, dat jaarlijks in opdracht van de drie noordelijke provincies wordt opgesteld. Aquazoo en het Bezoekerscentrum Drents-Friese Wold bij Appelscha waren in 2007 de meest bezochte toeristische dagattracties. Van de evenementen scoorde de Harlinger Visserijdagen met 150.000 bezoekers het hoogst in Friesland.

Het aantal overnachtingen in de provincie bleef vorig jaar vrijwel gelijk, maar het totaal aantal toeristen steeg met 2,6% en hun bestedingen met 2,1% tot 878 miljoen euro. De werkgelegenheid in de toerismesector steeg in 2007 met 4,1%. Tussen 2000 en 2007 kwamen er in 2800 banen bij in de toeristische en recreatieve sector, een groei van 14%. De bezettingsgraad van hotels en pensions groeide in

2007 licht met 0,7% en 'bèd en brochje'-adressen met 6,2%.

In 2007 had de totale economische betekenis van de toeristische en recreatieve sector in Friesland (inclusief indirecte en afgeleide effecten) betrekking op 31.300 banen. Dit is 11% van de totale Friese werkgelegenheid. Het toeristische werkgelegenheidsniveau in Fryslân ligt ruim 3% boven het Nederlands gemiddelde.

Het bezoekerscentrum is één van de belangrijkste toeristische publiekstrekkingen voor de omgeving van Appelscha.

Recreatie vormt een belangrijke bron van werkgelegenheid.

Naast het Drents-Friese Wold is ook het Fochteloërveen aantrekkelijk gebied. Appelscha kan als schakelpunt tussen beide gebieden fungeren.

1) RECREATIE ALS BRON VAN WERKGELEGENHEID

De recreatie in en rondom Appelscha biedt veel kansen voor ondernemers. Het is daarmee een belangrijke bron van werkgelegenheid. Deze werkgelegenheid komt onder druk te staan wanneer het recreatieve product van Appelscha en omgeving verder verschaalt en afbrokkelt. De werkgelegenheid is deels seizoensgebonden. In het hoogseizoen bieden de attracties en verblijfsvoorzieningen werkgelegenheid aan een brede groep arbeidskrachten, van de schoolgaande jeugd die in de recreatie hun eerste werkervaring opdoet tot aan oproepkrachten in de horeca en de detailhandel. Het verbeteren, verbreden en verdiepen van het recreatieve product van Appelscha en omgeving en het richten op nieuwe doelgroepen buiten het hoogseizoen, zoals voorzien in de Recreatieve Marketingvisie, heeft als doel en als gevolg dat de werkgelegenheid in de recreatie zal toenemen.

Dat recreatie een grote bron is van werkgelegenheid in Ooststellingwerf blijkt ook wel uit de cijfers. Uit het rapport Toerisme in Drenthe: 'de groene motor' komt naar voren dat ongeveer twaalf procent van de Ooststellingwerfse werkzame bevolking uit in de toeristische sector komt. Dit is substantieel hoger dan het nationaal gemiddelde, dat op ongeveer zeven procent ligt. De gemeente Ooststellingwerf loopt hiermee in de pas met aangrenzende Drentse gemeenten.

2) APPELSCHA ALS SCHAKELPUNT

Appelscha vormt het schakelpunt tussen het Nationaal Park Drents-Friese Wold en het Fochteloërveen. Appelscha als noordelijke poort van het Nationaal Park het Drents-Friese Wold veronderstelt niet alleen een kwalitatief hoogwaardige verbinding vanaf de N381 bij Terwisscha over de Westeres naar Appelscha maar ook een informatie- en activiteitencentrum aan de westkant van Appelscha. Het verbeteren en uitbreiden van het netwerk van paden en open plekken in de noordrand van het bos komt ten goede aan de doorringbaarheid van het Drents-Friese Wold vanaf Appelscha. Naast het inzetten op goede verbindingen tussen het Drents-Friese Wold en de Opsterlânske Kompanjonsfeart zullen ook de verbindingen tussen de natuurgebieden verbeterd moeten worden. Deze combinatie van ingrepen zal er toe leiden dat de druk op het hart van zowel het Drents-Friese Wold als het Fochteloërveen wordt weggenomen. Deze gebieden zijn namelijk kwetsbaar voor verstoring. De wijkenstructuur tussen Appelscha en het Fochteloërveen wordt aangezet zodat recreatieve vaarroutes worden gecreëerd. De natuurgebieden worden aan elkaar gekoppeld door landschapsontwikkeling met voornamelijk natte natuur en recreatieve routes. Dit is al voorzien in het aanleggen van de ecologische verbindingzone door de Dienst Landelijk Gebied. Er komt een betere verbinding tussen cultuur en landschap en natuur. Naast recreatieve verbindingen tussen Appelscha en de omliggende natuurgebieden worden in kleine dorpen ruimte geboden voor het ontwikkelen van kleinschalige voorzieningen die gericht zijn op landschap en natuur.

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

Inzetten op een sfeer van rust, dorps uitstraling, landelijke weldadigheid, streekeigenheid en kleinschaligheid.

Schaal en maat van voorzieningen afstemmen op het bestaande aanbod en een dorps schaal.

Boerestreek weer teruggeven aan de inwoners.

3) DORPEN EN LANDSCHAPPEN BETREKKEN BIJ DE RECREATIEVE ONTWIKKELINGEN VAN APPELSCHA

Appelscha moet zich richten op een aangename, avontuurlijke en actieve omgeving met kwalitatief hoogwaardige en streekeigen voorzieningen en met een fijnmazige, veilige en dorps infrastructuur waarvan ook de omliggende dorpen kunnen profiteren. Er moet een verschuiving in doelgroep en kwaliteitsniveau van de voorzieningen komen. Van massa naar niche en van kwantiteit naar kwaliteit. Dit is het beste te bereiken door landschap, natuur, rust en ruimte onvoorwaardelijk te erkennen als belangrijkste elementen van het toeristische product voor deze omgeving. Naast de grote trekpleisters zijn dit namelijk de elementen waarvoor men naar Noord Nederland komt. De sfeer die het gebied moet uitstralen is daarom een combinatie van rust, stilte, overweldigende natuur, dorps uitstraling, landelijke weldadigheid, cultuurhistorie, streekeigenheid en vooral kleinschaligheid. Hierbij passen geen grote stenen vlaktes met aaneengesloten terrassen en geen grotere attractieparken dan die er al zijn. Er is ruimte te over voor een grote verscheidenheid aan nieuwe voorzieningen en attracties, om te beginnen op de locaties waar nu of in het verleden voorzieningen en attracties zijn of waren. Daarnaast is er in de dorpen en de landschappen rondom Appelscha, zoals Ravenswoud, Fochteloo, Langedijke en het gebied tussen Appelscha en Oosterwolde ruimte voor nieuwe voorzieningen en attracties.

4) PASSEND IN DE SCHAAL EN MAAT VAN DE LANDSCHAPPEN EN DE DORPEN

De Recreatieve Marketingvisie Appelscha en de Boerestreek schetst een duidelijk beeld van het nieuwe Appelscha. Het is een aantrekkelijke bestemming voor actieve vijftigers en zestigers en gezinnen met jonge kinderen die langer in Appelscha verblijven of slechts voor een dagje uit komen. Een bezoek aan Appelscha biedt ontspanning door inspanning. De Boerestreek en het bezoekerscentrum zijn startpunten voor een uitgebreide wandeling of een lange fietstocht door de groene en bosrijke omgeving van Appelscha waarbij het ontdekken van de landschappen en de dorpen kernkwaliteiten zijn. Daarna kunnen de bezoekers weer op adem komen in gezellige horecagelegenheden in de dorpen. De sfeer en het karakter van het actieve, avontuurlijke en aangename Appelscha roept beelden die zijn te benoemen als kleinschalig, hoogwaardig, overzichtelijk, afwisselend en verspreid liggend. Op de knooppunten van routes, zoals op de Boerestreek en langs de Opsterlânse Kompanjonsfeart, liggen meerdere voorzieningen bij elkaar. De schaal, maat en ligging van nieuwe voorzieningen en attracties zijn af te leiden van bestaande voorzieningen en attracties.

5) DE BOERESTREEK TERUGGEVEN AAN DE INWONERS VAN APPELSCHA

Het oudste deel van Appelscha, de Boerestreek, is van oudsher een brink op een es. De Boerestreek was in de afgelopen decennia het domein van de toerist en de dagrecreant en niet van de inwoners van Appelscha. Buiten het seizoen is de Boerestreek allesbehalve een aantrekkelijke ruimte. Daarnaast heeft de Boerestreek, afgezien van de sportaccommodaties, geen sociale of maatschappelijke functie zoals een postkantoor of detailhandel. Dit was en is voorbehouden aan het centrum van Appelscha, aan de Vaart Zuidzijde van de Opsterlânse Kompanjonsfeart. Om de Boerestreek weer terug te geven aan de inwoners van Appelscha moet de Boerestreek allereerst een aantrekkelijke en hoogwaardige ruimte worden, wellicht aangevuld met functies die het dorpsleven en de samenleving in Appelscha ondersteunen. Dit betekent dat zowel de functie als de inrichting van de Boerestreek van karakter moet veranderen. Bij het teruggeven van de Boerestreek aan de inwoners hoort wellicht ook dat er nieuwe woningen en appartementen worden gebouwd op en in de directe omgeving van de Boerestreek. Wonen op en bij de Boerestreek verhoogt bovendien de levendigheid buiten het toeristenseizoen.

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

ZEVEN ZONES VAN ONTWIKKELING

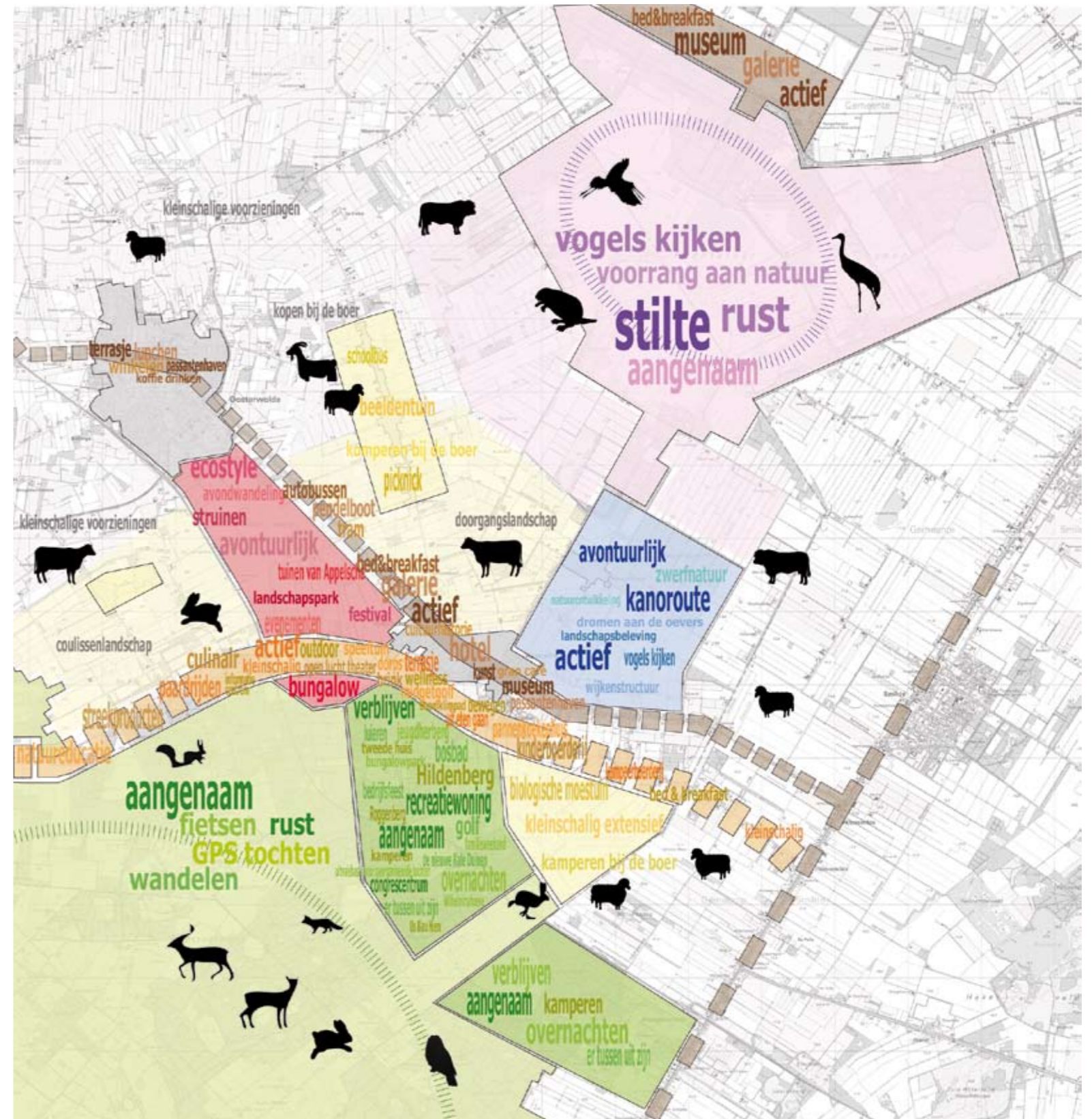
Tussen het Fochteloërveen en het Nationaal Park Drents-Friese Wold zijn zeven verschillende gebieden en zones te onderscheiden waarin uiteenlopende recreatieve ontwikkelingen mogelijk zijn. Deze gebieden en zones hebben een eigen identiteit en te onderscheiden ontwikkelingsmogelijkheden. Met het benadrukken van de eigenheid en de verscheidenheid van deze gebieden wordt beoogd Appelscha en omgeving afwisselend en avontuurlijk te houden. Om de schaal en de maat van de landschappen, de buurtschappen en de dorpen niet te overstijgen zijn twee zaken van belang. Allereerst moeten de bestaande en nieuwe attracties en voorzieningen niet heel veel groter worden dan de schaal en maat van de huidige attracties. Daarnaast moeten de attracties, voor zover deze buiten Appelscha en de Boerestreek liggen, op enige afstand van elkaar liggen. De schaal en maat van de attracties in en om Appelscha beslaat 4 à 6 hectare voor de attractie zelf en 1 à 1,5 hectare voor de bijbehorende parkeer-voorzieningen.

1) AAN DE BOSRAND

De Bosrand loopt evenwijdig aan de rand van het Drents-Friese Wold en volgt de Kloosterweg, Wester Es, Boerestreek en Drentseweg. De Bosrand is de verzamelroute langs de verschillende entrees van het Drents-Friese Wold en is bovenal de route naar de poort van het Nationaal Park rondom de nieuwe Boerestreek. Deze Bosrand leent zich voor zowel attracties met een korte verblijfsduur als verblijfs- of wellness accommodaties. Door de ontwikkelingen te spreiden maar ook te zoneren, groter en dichter op elkaar naarmate je dichterbij de buurt van Appelscha komt en kleinschaliger en ver van elkaar afliggend naarmate je verder van Appelscha weggaat, wordt de zone als geheel gekenmerkt door activiteit en levendigheid. Tegelijkertijd zorgt spreiding en kleinschaligheid voor een beperking van de druk op het landschap en natuur. De Bosrand is de voornaamste en meest gebruikte zone. Hier komt alles samen. De entree van Appelscha en de oprijlaan naar de poort van het Nationaal Park moet vrij zijn van storende elementen en storende functies. Alles op en aan de Bosrand moet kwaliteit en allure uitstralen.

Aan de bosrand.

Zeven zones van ontwikkeling.

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

Rondom de Bosberg.

2) RONDOM DE BOSBERG

De Bosberg is de weg door het bos vanaf de Boerestreek in Appelscha naar de aansluiting op de N381 en via de Oude Willem en de Bosweg naar Hoogersmilde. De Bosberg ontsluit verschillende bungalowparken, kampeerterreinen en recreatievoorzieningen zoals een outdoor centrum, het Bosbad en de golfclub Hildenberg. De Bestuursovereenkomst Ontwikkelagenda Appelscha en omstreken biedt met name rondom de Bosberg ruimte voor ontwikkelingen die passend zijn bij het actief beleven van bos en natuur. Het bundelen van activiteiten en voorzieningen in deze zone heeft als voordeel dat de rest van het Nationaal Park Drents-Friese Wold gevrijwaard wordt van deze ruimteclaimende voorzieningen. In de directe omgeving van de Boerestreek liggen aan en nabij de Bosberg verschillende voorzieningen die beter tot hun recht kunnen komen. Het openlucht theater, de uitkijktoren, het restaurant de Bosberg, het parkeerterrein met de kiosk en de midgetgolfbaan kunnen veel meer dan nu het geval is een samenhangend geheel vormen door het aanleggen van een nieuw netwerk van paden en het verduidelijken van de open plekken in het Bos.

Hildenberg Oost.

3) HILDENBERG OOST

Het gebied tussen Drentseweg, Oude Willem en de Bosberg is een nieuwe ontwikkelingszone. Hier kunnen extensieve en landelijke vormen van recreatie een plaats krijgen zoals kamperen in de natuur en bij de boer, mede ter compensatie van de te verplaatsen capaciteit van camping De Kale Duinen. Hildenberg Oost biedt, in combinatie met een ecologische verbingszone van het Drents-Friese Wold naar het Fochteloërveen, de ruimte aan de toekomstige uitbreiding van de bestaande golfbaan van negen naar achttien holes. De ontwikkelingen in dit gebied moeten iets toevoegen aan het product Appelscha. Het gebied leent zich verder voor dagrecreatie en activiteiten als paardrijden, pitch & putt en nordic walking. Hildenberg Oost is het zoekgebied voor het te verplaatsen terrein voor dagrecreatie De Bongerd. Dit terrein zal in het kader van de Bestuursovereenkomst Ontwikkelagenda Appelscha uit de ecologische hoofdstructuur van het Drents-Friese Wold worden verplaatst.

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

4) DE OPSTERLÂNSKE KOMPANJONSFEART

De geschiedenis van de Opsterlânske Kompanjonsfeart spreekt tot de verbeelding. De vaart heeft vrijwel ongeschonden de tijd doorstaan en staat symbool voor de ontginning en ontwikkeling van Noord Nederland. Het is een waardevol geschenk van de generaties uit het verleden. De Opsterlânske Kompanjonsfeart is een drager van de cultuurhistorische identiteit van Ooststellingwerf. Langs de vaart is ruimte voor kleinschalige voorzieningen als galerieën, streekmusea, hotels en restaurants. De vaart is in gebruik genomen door de recreatievaart. De nieuwe aanlegsteigers in Appelscha zijn in het eerste seizoen goed gebruikt. Langs de Opsterlânske Kompanjonsfeart is er ruimte voor historische attracties zoals de oude stoomtram die nieuw leven wordt ingeblazen aan de stille zijde van de vaart en stoombootjes die tussen Oosterwolde en Appelscha pendelen. De Opsterlânske Kompanjonsfeart is overigens ook een zone waarin kansen liggen voor wonen aan het water of wonen in een waterrijke omgeving.

De Opsterlânske Kompanjonsfeart.

5) DE ELF WIJKEN VAN RAVENSWOUD

In het gebied tussen Appelscha, Fochteloo en Ravenswoud liggen de elf wijken. Dit gebied kan worden gezien als natuurgebied in de schaduw van het Fochtelooërveen waarin actief kan worden gecreëerd. Zo blijft het oorspronkelijke gebied het domein voor de natuur, terwijl ook de recreatie meeprofiteert van de kwaliteiten van dit hoogveengebied. De Dienst Landelijk Gebied en het Drents Recreatieschap hebben in dit gebied veel nieuwe ontwikkelingen op stapel staan, zoals een fietsroute langs de oostkant van het Fochtelooërveen naar Assen en het mogelijk maken van kanoroutes door de elf wijken en de Compagnonsbossen vanaf het dorps huis van Ravenswoud. Het uitbreiden en schakelen van nieuwe en oude fietsroutes biedt kansen voor het kennismaken met zowel de natuur als de cultuurhistorie van de landschappen. Voor de toekomst is het gewenst dat waterverbinding van de elf wijken met de Opsterlânske Kompanjonsfeart wordt hersteld.

De elf wijken van Ravenswoud.

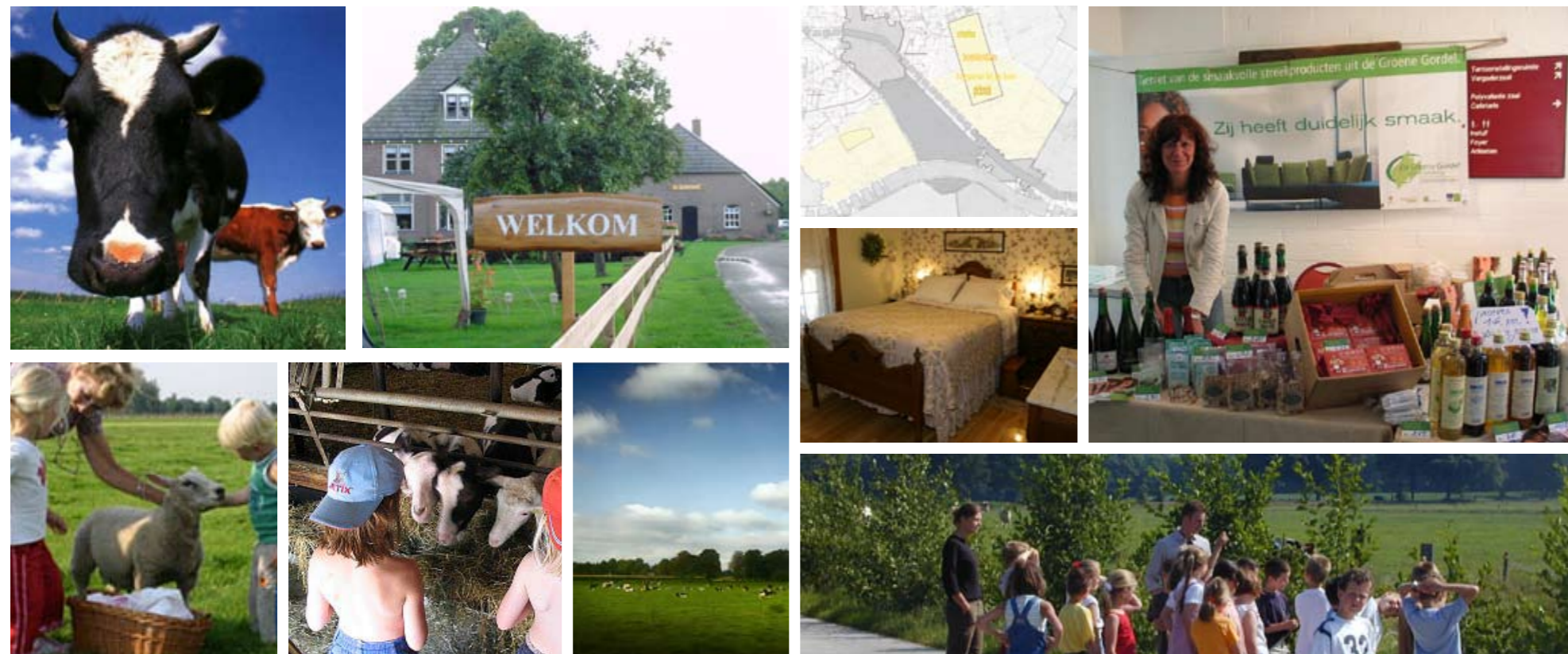
H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

Het landschapspark tussen Appelscha en Oosterwolde.

6) HET LANDSCHAPPARK TUSSEN APPELSCHA EN OOSTERWOLDE

Het gebied tussen de Frieslandroute en de Opsterlânse Kompanjonsfeart vormt een geheel nieuwe zone voor ontwikkelingen. Het streefbeeld is een geleidelijke overgang naar een landschapspark waar ruimte is voor zowel ontspannen rondstruinen, picknicken en het bewonderen van een beeldentuin, als voor de meer actieve recreant die wil helpen met fruitplukken uit de boomgaarden, aspergesteken, kaasmaken of alleen een kijkje wil nemen in de boerenbedrijven. De benadering van deze zone als landschapspark betekent dat naast het Drents-Friese Wold ook het open landschap nadrukkelijk als recreatieve kwaliteit wordt benut. Het landschaps-park moet via nieuw aan te leggen routes bezoekers vanuit Appelscha naar Oosterwolde lokken, met name naar de nieuwe demonstratietuinen van ECOstyle. Deze tuinen liggen rondom de nieuw te bouwen kantoren, laboratoria en het logistiek en congrescentrum van het internationaal opererende bedrijf op het nieuwe ECO-munitypark. Het is de ambitie van ECOstyle om van de demonstratietuinen een nationale attractie te maken.

De linten van Langedijke en Fochteloo.

7) DE LINTEN VAN LANGEDIJKE EN FOCHTELOO

De dorpen en de buitengebieden rondom Langedijke en Fochteloo bieden goede mogelijkheden om te profiteren van de recreatie rondom Appelscha. De beide lintdorpen bieden mogelijkheden voor passieve recreatie en voor kleinschalige voorzieningen aan huis of aan de boerderij. Het overwegend agrarisch karakter van Langedijke en Fochteloo bieden mogelijkheden om de recreant een kijkje op de boerderij te bieden. Rondom Langedijke en Fochteloo kunnen verkenningstochten worden uitgezet langs de gewassen op de velden, over de erven en langs de stallen van de boerderijen. Langedijke en Fochteloo kunnen voorzien in de oprechte belangstelling die veel stedelingen voor het buitenleven hebben. Anderzijds kan het verbreden van de landbouwbedrijven naar recreatieve arrangementen zorgen voor aanvullende inkomsten.

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

DE NIEUWE BOERESTREEK

De Boerestreek is van oudsher het bruisende centrum van en voor dagjesmensen, recreanten, mountainbikers, schoolreisjes, activiteiten en braderieën. De Boerestreek in de huidige ruimtelijke opzet heeft zijn langste tijd gehad. Er moet meer gebeuren dan het opvullen van de gaten die zijn ontstaan na het vertrek van de speeltuin en het Miniatuurpark. De stadsvloer op de Boerestreek verdwijnt en maakt plaats voor gras. De nieuwe Boerestreek is een aansluiting van ruime en groene brinken onder een dak van bomen, te vergelijken met Diever en Vledder, de Drentse dorpen aan de andere zijde van het Drents-Friese Wold. Waar mogelijk worden speeltoestellen en stoere klimrekken in de openbare ruimte geplaatst. De huidige Boerestreek is de plek waar de bosrand en het oude Appelscha tegen elkaar aanliggen. De open plekken net buiten Appelscha, de besloten plekken in Appelscha en in het bos, de bebouwingsstructuur en verkeersstructuur maken Appelscha wat het nu is.

De Recreatieve Marketingvisie Appelscha beschrijft het nieuwe Appelscha vanuit de ontwikkelingslijnen Appelscha Actief, Appelscha Avontuurlijk en Appelscha Aangenaam. Appelscha Actief is hierin de meest dwingende en onderscheidende ontwikkelingslijn. Het is samen met Appelscha als Poort van het Nationaal Park Drents-Friese Wold de meest ruimtelijk structurerende strategie voor het nieuwe Appelscha. Een belangrijke randvoorwaarde voor het nieuwe Appelscha en de nieuwe Boerestreek is het Aantrekkelijke Appelscha. Aantrekkelijk in de zin van mooie landschappen, een karaktervol dorp met een hoogwaardig ingerichte buitenruimte en met passende bebouwing. Het nieuwe aantrekkelijke Appelscha en de nieuwe en aantrekkelijke Boerestreek komen tot stand in een aantal stappen die hieronder zijn beschreven.

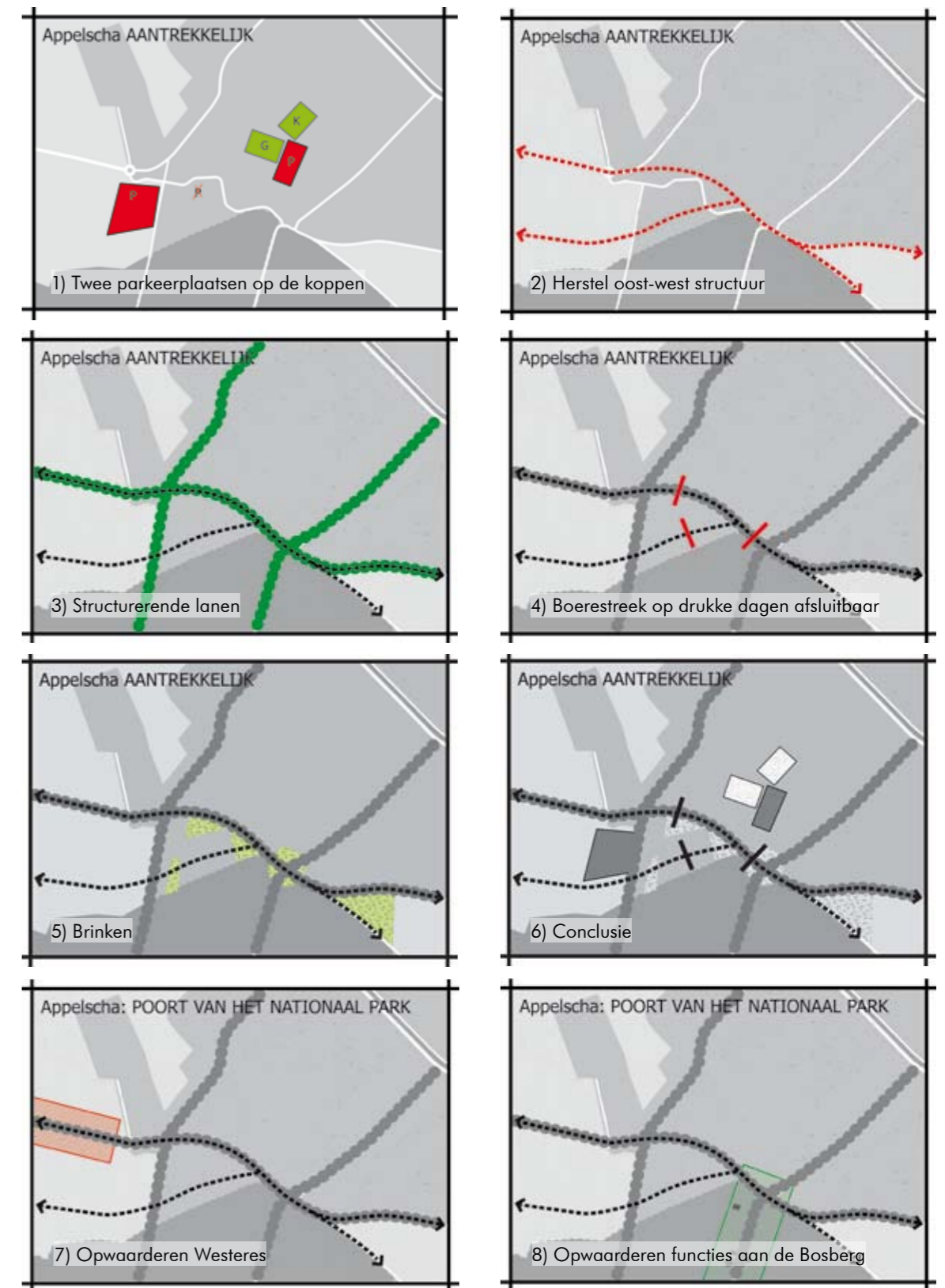
De nieuwe actieve en aantrekkelijke Boerestreek begint met het aanleggen van een nieuw parkeerterrein op het evenemententerrein tegenover Duinen Zathe en een nieuw parkeerterrein ter plekke van het bijveld van vv Stânfries, aansluitend op het parkeerterrein achter de Hanenburcht (1). Op voorhand worden geen parkeerterreinen aangelegd voordat de definitieve invulling van de Boerestreek bekend is. Ter compensatie zou de voetbalvereniging de beschikking over zowel een grasveld als een kunstgrasveld kunnen krijgen. Hierdoor is er geen bijveld meer nodig. Deze twee nieuwe parkeerterreinen komen in de plaats van de huidige parkeerterreinen aan de Boerestreek. Dit is noodzakelijk om de volgende stap te realiseren, het opnieuw in gebruik nemen van de Boerestreek als verkeersverbinding. Hiermee komt de krullende weg achter Hotel Appelscha en tussen de manege en de fietsenzaak van Rikus Kramer en de aan deze weg gelegen parkeerplaatsen te vervallen. Het herstellen van de Boerestreek als verkeersverbinding valt samen met het weer zichtbaar en herkenbaar maken van het verloop van de oude wegen en paden op de Boerestreek (2). Dit wordt ruimtelijk ondersteund door het handhaven en het aanleggen van structurende

lanen langs de Wester Es en de Oosterse Es, de Bruggelaan en de Sanatoriumweg en langs de Van Emstweg (3). Om evenementen mogelijk te maken en voor drukke dagen komen er voorzieningen om de Boerestreek voor het verkeer afsluitbaar te maken (4). De Boerestreek wordt zo een nette dorpse klinkerweg en de stadsvloer maakt plaats voor een met gras ingezaaide groene brink, voorzien van bankjes en robuuste speelvoorzieningen. De Boerestreek gaat hiermee op in een reeks van groene brinken tussen de Wester Es en de Oosterse Es (5) Op deze brinken is plaats voor één, misschien twee bijzondere elementen of attracties in de vorm van het informatie- en activiteitencentrum van Staatsbosbeheer, bijzondere horeca of een activiteitencentrum die passen op de overgang van het dorp naar het bos. Met deze maatregelen wordt de basis van nieuwe actieve en aantrekkelijke Boerestreek gelegd (6).

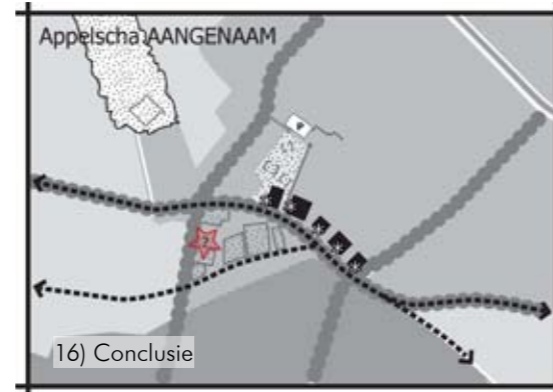
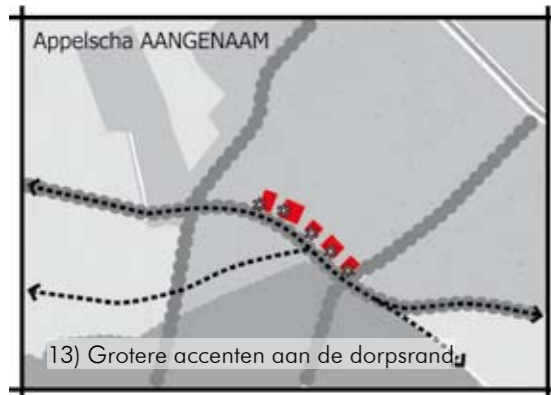
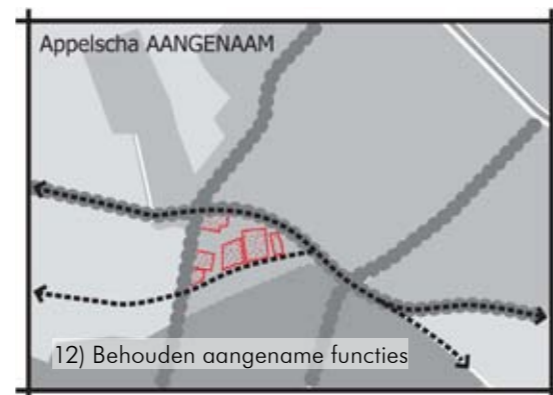
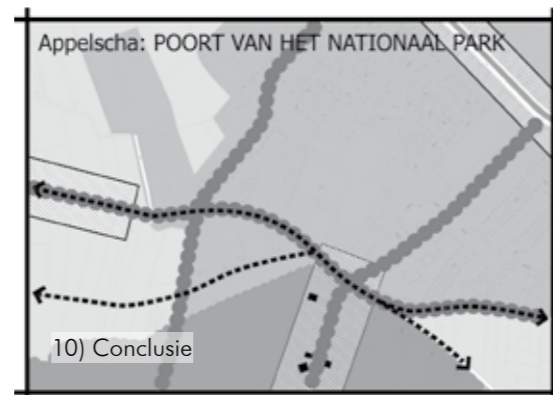
Appelscha als de noordelijke Poort van het Nationaal Park Drents-Friese Wold, zoals voorzien in de Bestuursafspraken Ontwikkelingsagenda Appelscha en omstreken, veronderstelt een aantal stevige ingrepen in de zowel de ruimtelijke structuur als de verkeersinfrastructuur. De poort van het Nationaal Park wordt mede ingegeven door het verplaatsen van een deel van de activiteiten van het bezoekerscentrum bij Terwisscha naar de omgeving van de Boerestreek. Dit roept niet alleen een aanvullende parkeervraag op, maar ook een opwaardering van de functies aan de belangrijkste ontsluitingswegen naar de Boerestreek toe, de Wester Es, de Bosberg en de Vaart langs de Opsterlânse Kompanjonsfeart (7, 8, 9, 10).

De Wester Es kan gezien worden als de oprijlaan naar de poort van het Nationaal Park. Deze oprijlaan moet kwaliteit en allure uitstralen en moet van alle storende functies worden ontdaan. De Bosberg is de laan door het bos. De huidige voorzieningen aan deze laan, zoals het openlucht theater en de parkeerplaats met de kiosk zijn aan een flinke opknapbeurt en herinrichting toe. Voor de Opsterlânse Kompanjonsfeart is een herontwikkeling in voorbereiding. Er is een nieuw winkelcentrum in ontwikkeling en de Vaart Zuidzijde wordt binnen afzienbare termijn opnieuw ingericht. Het opwaarderen van deze drie toegangswegen is een belangrijke voorwaarde om van de Noordelijke poort van het Nationaal Park een overtuigend succes te maken. Dit succes heeft het nieuwe Appelscha hard nodig.

Attractiepark Duinen Zathe is een recreatieve trekker die er voor zorgt dat er bezoekers naar Appelscha komen. Deze trekkende functie dichtbij het dorp dient gewaarborgd te blijven. Dit betekent dat aan het attractiepark de ruimte moet worden geboden om op de huidige locatie uit te breiden (11). Naast Duinen Zathe zijn er op de Boerestreek een aantal voorzieningen die nadrukkelijk bijdragen aan een aangenaam Appelscha voor de bewoners, zoals het manege, de fietsenzaak de tennisbaan maar ook diverse woningen (12). Behoud van deze voorzieningen is wenselijk. Zij kunnen bijdragen aan het afwisselende beeld dat langs de nieuwe Boerestreek ontstaat van open, openbare brinken en besloten, groen

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

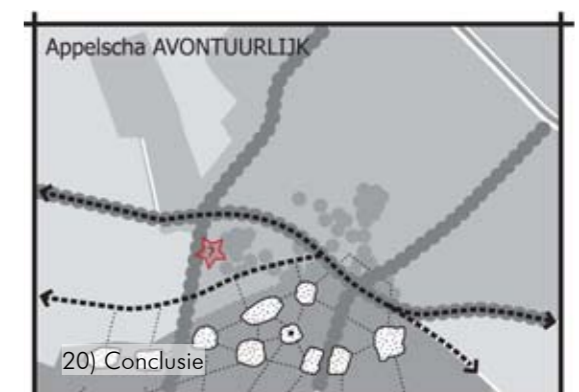
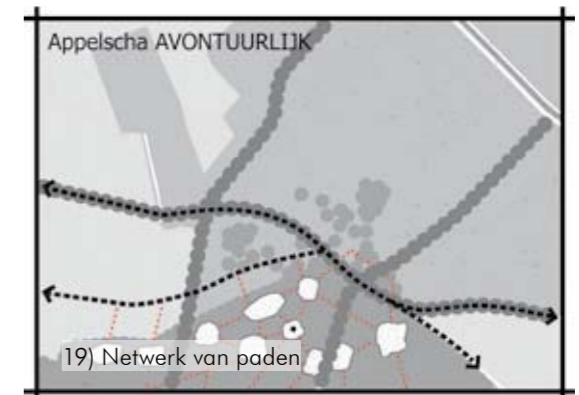
omkaderde privé erven. Aan de noordzijde van de herstelde Boerestreek is ruimte voor een aantal kwalitatief hoogwaardige en afzonderlijke te onderscheiden gebouwen en voorzieningen, passend in een dorps sfeer en schaal en passend bij het aangename en avontuurlijke Appelscha (13). Deze nieuwe bebouwing markeert het lint en zorgt voor een duidelijke afbakening van de dorpsrand. In deze gebouwen is het mogelijk om een ruime bandbreedte aan functies en voorzieningen onder te brengen, uiteenlopend van restaurants, grand cafés, een hotel, een galerie, museale functies, op de recreatie gerichte detailhandel, maar ook grondgebonden woningen, appartementen en recreatieappartementen. Op de locatie van het voormalige miniatuurpark is ook ruimte voor nieuwe voorzieningen. Naast recreatieve voorzieningen zijn maatschappelijke voorzieningen voor dorp en buurt, zoals een buurtcentrum een jongeren centrum of een verenigingsgebouw hier heel goed mogelijk. Het zou ook goed denkbaar zijn om hier een concentratie van sportvoorzieningen te verwezenlijken, bijvoorbeeld inclusief tenniscomplex. Het streefbeeld is deze voorzieningen als losse volumes in een groene setting te plaatsen (14). Door het weghalen van de stadsvloer en de parkeerplaatsen op de Boerestreek ontstaat er hier ruimte voor één of twee bijzondere voorzieningen in het groen. Te denken valt aan het te verplaatsen informatie- en activiteitencentrum van Staatsbosbeheer dat mogelijk gecombineerd kan worden met de plaatselijke VVV (15).

Het bos speelt een belangrijke rol voor het avontuurlijke Appelscha. Het weghalen van de stadsvloer en de parkeerplaatsen zorgt er voor dat het bos gevoelsmatig dicht naar de Boerestreek toe kruipt, zodat de relatie tussen bos en dorpsrand wordt versterkt (17). Anderzijds moet ook het bos zelf meer uitnodigend en beter toegankelijk worden gemaakt door het weghalen van de ondergroei, het maken van open plekken in de bosrand en door het aanleggen van een nieuw netwerk van paden die de open plekken in het bos met elkaar verbindt (18,19).

VERKENNEND VERKEERSADVIES

Deze maatregelen en ingrepen op de Boerestreek zijn van invloed op de verkeersintensiteit in het gebied. Met name op de ontsluitingswegen de Bosberg en de Wester Es. Goudappel Coffeng heeft verkennend onderzoek gedaan naar de te verwachten verkeersintensiteiten als gevolg van recreatieve ontwikkelingen en autonome groei. Dat onderzoek is al in een vroeg stadium van deze visie gestart. Hierdoor is het gebaseerd op de indicatieve denkmodellen die in dat stadium van de planvorming zijn gehanteerd. Die denkmodellen waren minder concreet dan de hierboven beschreven maatregelen en ingrepen. Conclusies uit het verkennende onderzoek van Goudappel Coffeng geven een eerste aanzet over te verwachten intensiteiten en de noodzakelijke ingrepen.

De verwachting is dat de capaciteit van de Wester Es en de Bosberg voldoende is om de nieuwe verkeersbewegingen die ontstaan als gevolg van de ingrepen uit deze visie op te vangen. Door in de toekomst rekening te houden met twee grote parkeerterreinen lijkt ook in de nieuwe parkeerbehoefte te worden voorzien. Voorwaarde is wel dat er buiten het informatiecentrum van Staatsbosbeheer geen andere grootschalige publiekstrekkingen bijkomen. De voorstellen in deze visie gaan daar ook niet van uit. Wanneer er wel grootschalige initiatieven plaatsvinden, ontstaat er de noodzaak van een fietsvoorziening langs de Bosberg en een verbreding van de smalle Wester Es. Een andere voorwaarde is heldere en eenduidige bebording vanaf de N381. Dit om zoekverkeer in het dorp te voorkomen en om de spreiding van het verkeer tussen Wester Es en Bosberg te kunnen reguleren. Een derde voorwaarde is dat de Boerestreek toegankelijk blijft voor landbouwverkeer. Aangezien het verkeersonderzoek is gebaseerd op indicatieve denkmodellen en niet op de concrete maatregelen in deze visie, zijn deze conclusies ook indicatief. Voor definitief uitsluitel omtrent de verkeercapaciteit en -intensiteit is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Structuurbeeld Boerestreek

EINDBEELD: APPELSCHA ACTIEF, AANGENAAM EN AVONTUURLIJK

Wanneer de hiervoor beschreven maatregelen plaatsvinden ontstaat een gewenst eindbeeld voor de nieuwe Boerestreek. Dit structuurbeeld of streefbeeld wordt weergegeven in de afbeelding hiernaast. Ten opzichte van de huidige situatie kenmerkt het structuurbeeld zich door overzichtelijkheid, rust en groen. De overzichtelijkheid wordt verkregen door de concentratie van parkeren op twee locaties en door de heldere verkeersstructuur, die ruimtelijk wordt benadrukt door de herstelde lanen. Het spel van open groene brinken en besloten groen omkaderde erven – dat door deze parkeeroplossing gerealiseerd kan worden – zorgt voor de rust en het groene karakter. Het silhouet van de toegankelijke bosrand op de achtergrond maakt dit spel compleet. De diverse nieuwe bouwvolumes zorgen voor het aantrekken van de beoogde recreatieve doelgroepen. Zo wordt de vertaalslag gemaakt van massa naar niche en van kwantiteit naar kwaliteit. Bovendien wordt het accent verlegd van de bezoeker naar de bezoeker én de inwoner, doordat ook maatschappelijke dorps- en buurtvoorzieningen een plaats in het structuurbeeld hebben. Daarnaast dragen de nieuwe bouwvolumes bij aan het intensiveren en markeren van de dorpsrand als stevige wand. De bosrand en de dorpsrand samen geven zo de benodigde massa aan de reeks van openbare en open brinken. Het totale pakket van nieuwe, goed bereikbare kwalitatieve voorzieningen, lanen, brinken en een bosrand vol van activiteit vormt het ruimtelijke kader voor een aangename, actieve en aantrekkelijke omgeving.

VERKLARING:

- Herstellen lanenstructuur
- Creëren duidelijkere hoofdstructuur wegen
- Intensiveren dorpsrand met voorzieningen
- Versterken en creëren brinkenstructuur:
- Groen tapijt van open en openbare ruimten
- Parkeerplaatsen t.b.v. recreatieve voorzieningen
- Ontsluiting parkeerterreinen
- Nieuwe bouwvolumes in het groen
- Representatieve zijde voorzieningen bestaand
- Representatieve zijde voorzieningen nieuw
- Bebouwingsaccent
- Nieuwe recreatieve publiekstrekker
- Openluchttheater Appelscha
- Doortrekken groene sfeer tot in het dorp
- Privé erven
- Erven met publieke voorziening
- Groene omkadering erven
- Sportvoorzieningen
- Recreatieve voorzieningen
- Maatschappelijke voorzieningen
- Bosrand
- Open plekken in bos creëren (indicatief)
- Doorsteken en informele paden
- Verbeteren netwerk fiets- en wandelpaden
- Open houden groene indringing buitengebied
- Aanpassingen a.g.v. actuele ontwikkelingen
- Sporthal, manege en fietsenzaak

VASTGESTELD OP 15-09-2009

0m 100m

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF

DE INLOOPAVONDEN

Op 3 en 8 december heeft de gemeente Ooststellingwerf inloop- en gespreksavonden georganiseerd om de recreatieve visie voor Appelscha en de Boerestreek en de eerste ruimtelijke voorstellen te bespreken met de direct betrokken ondernemers en met de bewoners van Appelscha. Aan deze twee avonden zijn afzonderlijke gesprekken met enkele belanghebbenden, ondernemers, grondeigenaren en met Staatsbosbeheer vooraf gegaan. De beide avonden waren goed bezocht en levendig van karakter. Het dringt tot de meesten door dat de kwaliteitsslag voor Appelscha en de Boerestreek er snel moet komen. De visie voor het nieuwe Appelscha en de nieuwe Boerestreek is door de meeste ondernemers en inwoners van Appelscha met instemming ontvangen. Met name het herstellen van de oude loop van de Boerestreek, de opgeroepen beelden van groene en levendige Drentse brinken à la Diever met winkeltjes en terrassen en het toegankelijker maken van de bos grenzend aan de Boerestreek hebben veel bijval gekregen. Men wil graag weer in alle seizoenen, ook de bewoners van Appelscha, terecht kunnen op de Boerestreek. De deelnemers aan de inloopavonden zien de welwillende en actieve instelling van Staatsbosbeheer voor wat betreft het verplaatsen van een deel van de activiteiten van het informatiecentrum als een belangrijke kans voor het actieve en aantrekkelijke nieuwe Appelscha. Het toevoegen van een grote trekker, naast het informatiecentrum van Staatsbosbeheer, in de vorm van een wellnesscentrum is welkom. De mening van de aanwezigen is namelijk dat een grootse voorziening, die het gehele jaar door mensen naar Appelscha en de Boerestreek haalt, noodzakelijk is. Op deze wijze fleurt de Boerestreek weer op en kan de Boerestreek zelfs weer in bloei komen wanneer bij deze grote trekker ook ondersteunende kleinschalige recreatieve voorzieningen worden toegevoegd. Enkele ondernemers en inwoners van Appelscha plaatsen kanttekeningen bij de verkeersintensiteit van met name het landbouwtransport en het vrachtverkeer op de nieuwe Boerestreek en stellen voor om rondom de nieuwe brink eenrichtingsverkeer in te voeren. Verder wijzen de ondernemers en de bewoners op het maken van goede verbindingen tussen de nieuwe Boerestreek met het nieuwe centrum van Appelscha aan de Opsterlânse Kompanjonsfeart. Om de vernieuwde Boerestreek wat meer tot leven te laten komen is een toevoeging van woningen wellicht wenselijk. Felle kritiek kwam van de organisator en de standhouders van de Kamelenmarkt, een wekelijkse markt op het evenemententerrein. De organisator, tevens eigenaar van het evenemententerrein, en de standhouders zien de Kamelenmarkt als een toeristische attractie die veel bezoekers naar Appelscha trekt. De organisator en de standhouders vrezen het einde van de Kamelenmarkt wanneer het evenemententerrein plaats moet maken voor een van de twee nieuwe parkeerplaatsen.

UITVOERINGSPARAGRAAF

De Recreatievisie voor Appelscha en de Boerestreek betreft verschillende projecten op twee samenhangende schaalniveaus. Op het schaalniveau van Appelscha en omgeving beschrijft de recreatieve visie de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkelingen en vormt het een leidraad voor initiatieven van andere overheden, maatschappelijke organisaties, marktpartijen, ondernemers en burgers. Op het schaalniveau van de Boerestreek geeft de recreatieve visie direct richting en inhoud aan de functionele en ruimtelijke herontwikkeling van de Boerestreek. De eerste prioriteit ligt in het aanleggen van een grote parkeerplaats ten westen van de Boerestreek, het herstellen van de relatie van de Boerestreek met het bos, het realiseren van het nieuwe activiteiten- en informatiecentrum van Staatsbosbeheer, het realiseren van de (oprijlanen naar) de Poort van het Nationaal Park, het herstellen van de verloop van de Boerestreek en het inrichten van de Boerestreek als een Drentse brink. Na het vaststellen van de structuurvisie zal de gemeente Ooststellingwerf een nieuw bestemmingsplan opstellen. De Recreatievisie voor Appelscha en de Boerestreek is een ruimtelijk ontwikkeling die voortvloeit uit de structuurvisie. De onderdelen, het herstellen van de relatie van de Boerestreek met het bos, het realiseren van de (oprijlanen naar) de Poort van het Nationaal Park, het herstellen van de verloop van de Boerestreek en het inrichten van de Boerestreek als een Drentse brink, zijn investeringen die gemeente gaat doen om de maatschappelijke functie recreatie meer te stimuleren. Het betreffen geen onderhoudswerkzaamheden. De financiële haalbaarheid van de herontwikkeling van de Boerestreek wordt nog onderzocht. In de Kaderbrief 2010-2013 is een reserve opgenomen voor strategische projecten in Ooststellingwerf, waaronder de herinrichting van de Boerestreek. Deze reserve is vooralsnog onvoldoende om alle kosten van alle strategische projecten te dekken. De gemeente Ooststellingwerf streeft er naar om om de resterende kosten van de herontwikkeling van de Boerestreek, die overblijven na een eventuele bijdrage van de gemeente Ooststellingwerf, binnenplannen te regelen. De zeven ontwikkelingsgebieden zijn aan elkaar verweven voor wat betreft de recreatieve voorzieningen. Een verbetering in één van deze ontwikkelingsgebieden komt ten gunste aan de andere ontwikkelingsgebieden. Door de opwaardering van Appelscha en de Boerestreek komen er meer recreanten naar Appelscha en omgeving. Het verzorgingsgebied dat profijt heeft van deze ontwikkeling is dan ook gelijk aan de zeven ontwikkelingsgebieden die nader uitgewerkt staan in hoofdstuk 10 van deze structuurvisie. De gemeente zal een bijdrage vragen aan nieuwe bouwplannen (woningbouw) en ontwikkelingen (recreatieve voorzieningen) in het verzorgingsgebied.

TOETSING NATUUR- EN MILIEUWETGEVING

De Structuurvisie Ooststellingwerf 2010-2020-2030 beschrijft op hoofdlijnen en in drie uitwerkingen welke ontwikkelingen plaats gaan vinden in de gemeente Ooststellingwerf. In en direct buiten de gemeente Ooststellingwerf liggen Natura 2000-gebieden, het Fochteloërveen, het Drents-Friese Wold en Leggelderveld, de Bakkeveense Duinen en Delleburen. Bij ruimtelijke ingrepen in de omgeving van Natura 2000-gebieden moet rekening worden gehouden met de Natuurbeschermingswet. Ingrepen die leiden tot een aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen, zoals opgesteld voor de Natura 2000-gebieden, zijn vergunningsplichtig via een verslechterings- en verstoringstoets en/of een passende beoordeling. In de maanden april en mei 2009 wordt aan de hand van een zogenaamde voortoets nagegaan of er wel of geen verslechterings- en verstoringstoets of passende beoordeling in het kader van artikel 19 van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk is. Deze voortoets bestaat uit een beoordeling van de te ontwikkelen initiatieven zoals genoemd in de structuurvisie aan de hand van negentien mogelijke effecten die genoemd zijn in de effectenindicator van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). De eindrapportage van de voortoets is gelijktijdig met de ontwerp Structuurvisie ter visie gelegd voor inspraak en overleg.

Uit de Voortoets Structuurvisie Ooststellingwerf (SAB, 2009) is gebleken dat diverse voorgenomen activiteiten naar verwachting niet gepaard zullen gaan met negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied. Er zijn echter ook activiteiten waarvan op voorhand niet kan worden uitgesloten dat deze kunnen leiden tot (significant) negatieve effecten. De eindrapportage van de voortoets is gelijktijdig met de Ontwerp Structuurvisie ter visie gelegd voor inspraak en overleg.

Vervolgens is Buro Bakker gevraagd te analyseren of voor deze activiteiten een Passende Beoordeling uitgevoerd kan worden. Buro Bakker is tot de conclusie gekomen dat de Structuurvisie Ooststellingwerf 2010-2020-2030 te globaal van aard is om op basis hiervan een Passende Beoordeling uit te voeren. De Natuurbeschermingswet vereist namelijk dat voor de Passende Beoordeling een worst case benadering wordt toegepast. Bij het ontbreken van voldoende inzicht in de uitwerking van de planvoornemens dwingt de wet tot een zodanige zware toetsing dat deze niet in verhouding staat tot de werkelijk te beoordelen initiatieven.

Buro Bakker heeft een notitie opgesteld welke inzicht geeft in de randvoorwaarden voor verdere planuitwerking. Deze notitie is een eerste stap van de nadere analyse van de haalbaarheid van de verschillende voornemens uit de Structuurvisie in het licht van de mogelijke effecten van deze voorgenomen activiteiten op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied Drents-Friese Wold en Leggelderveld. Het betreft een zeer globale analyse. De notitie vormt de basis voor de verdere planuitwerking, waarbij het tevens als startpunt kan fungeren voor later op te stellen Passende Beoordeling en MER. Daarnaast geeft de notitie input voor het op te stellen Beheerplan Natura 2000 voor het Drents-Friese Wold.

H10 RECREATIEVISIE APPELSCHA OOSTSTELLINGWERF